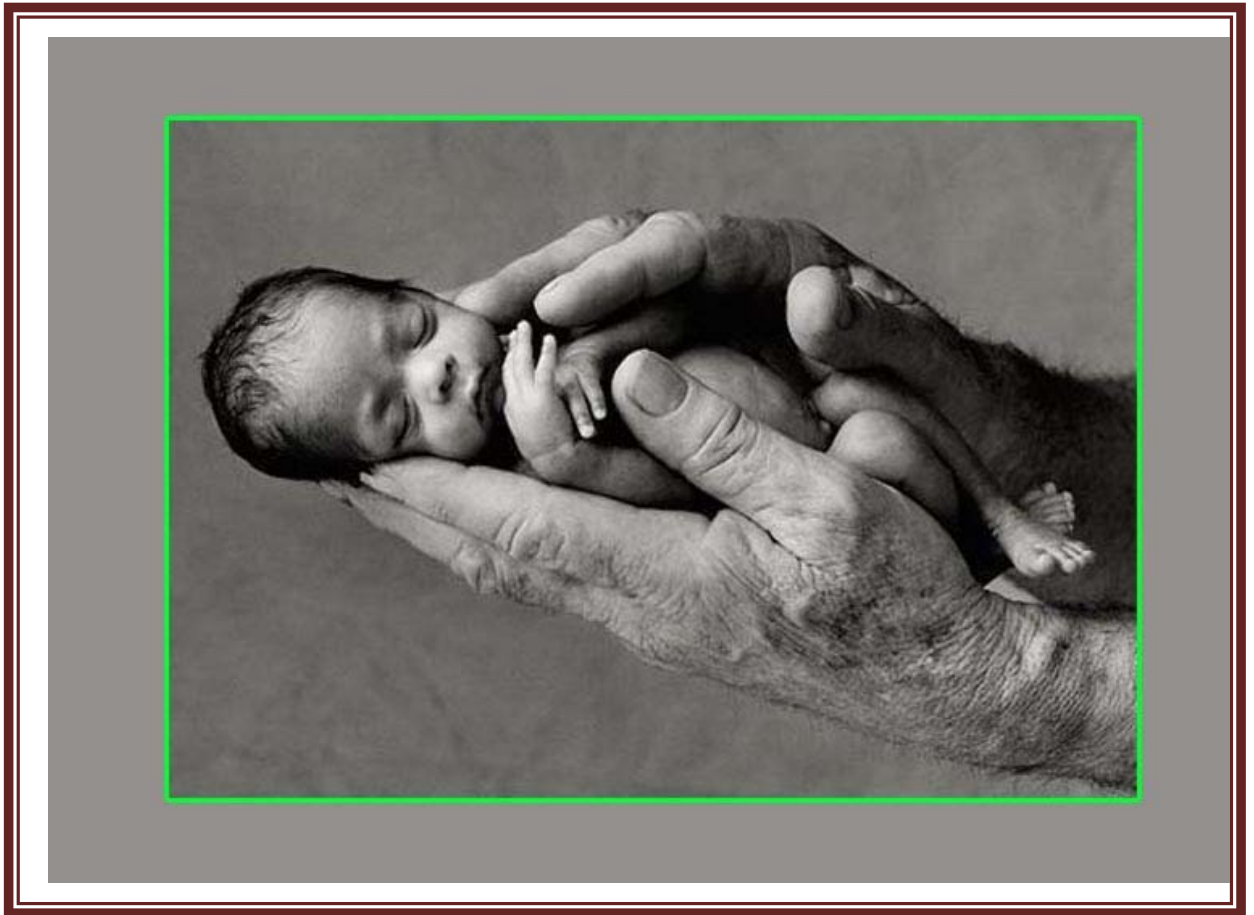

แถลงการณ์
สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย
เรื่อง การทำแท้ง

3 สิงหาคม ค.ศ.1979 / พ.ศ.2522

คำนำ

พระศาสนจักรคาทอลิกมีความสนใจและห่วงใยปัญหาต่างๆ ของมนุษย์ตามจิตตารมณ์ที่สังคายนา วาติกันที่สองกล่าวไว้ว่า "ความชื่นชมและความหวัง ความโศกเศร้าและความกังวลของมนุษย์ในสมัยนี้ เป็นต้นของคนยากจนและผู้ที่มีความทุกข์เชิงุทั่วไป ย่อมถือเป็นความชื่นชมและความหวัง เป็นความ โศกเศร้าและความกังวลของผู้เป็นศิษย์ของพระคริสตเจ้าด้วย" (ธรรมนูญพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ ข้อ 1) พระศาสนจักรคาทอลิกจึงมีความปรารถนาแรงกล้าที่จะมีส่วนร่วมในการรับใช้และร่วมมือกับรัฐบาล บรรดา ผู้นำ และผู้มีน้ำใจดีทั้งหลาย เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ความเข้าใจ หาวิธีการ และเสนอแนะการปฏิบัติอย่าง จริงจังในการแก้ปัญหาต่างๆ

การทำแท้ง ปัจจุบันเป็นปัญหาที่สลับซับซ้อนและหนักหน่วงข้อหนึ่ง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วโลก และในประเทศไทยของเราด้วย เป็นความกังวลของคนเป็นจำนวนมาก ทั้งของผู้ที่มีความทุกข์ยากที่ ต้องการทำแท้งนั่นเอง และของผู้ที่รับผิดชอบในสังคมซึ่งมีหน้าที่จะต้องดูแลความทุกข์สุขของประชาชนที่มี ความทุกข์ยากเหล่านี้ พระศาสนจักรเองมีความกังวลในเรื่องนี้ด้วย เพราะเป็นปัญหาที่สัมพันธ์กับศาสนา และศีลธรรมอย่างลึกซึ้ง

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ตระหนักดีถึงหน้าที่ซึ่งพระเยซูคริสตเจ้าทรงมอบหมาย แก่ผู้สืบคำสั่งสอนของพระองค์ ให้สอนความจริงและศีลธรรม เมื่อทรงกล่าวว่า "พวกท่านจงไปสอน นานาชาติ... ให้เขาเชื่อฟัง และทำตามที่เราสอนทุกประการ" (มธ 28:10 – 20) จึงได้ออกแถลงการณ์เรื่อง การทำแท้งฉบับนี้ ซึ่งแจ้งให้ชาวคาทอลิกและผู้มีน้ำใจดีทั้งหลายได้รู้ได้เข้าใจหลักศาสนาและศีลธรรม เพื่อ เป็นเครื่องอ้างไว้ซึ่งศีลธรรมและรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของชีวิตมนุษย์ให้มั่นคงถาวรสืบไป

คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก
ว่าด้วย
ศักดิ์ศรีของชีวิตมนุษย์และความหมายของการทำแท้ง

พระคัมภีร์คาทอลิกกล่าวว่า พระเป็นเจ้าของเราทรงสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระองค์เอง ทรงอวยพระพรแก่มนุษย์ ทรงตั้งให้มนุษย์เป็นเจ้านายเหนือสิ่งสร้างทั้งหมด พระองค์ตรัสกับมนุษย์ว่า “จงบังเกิดบุตร” (เทียบ ปฐม 1:26 – 28) ศาสนาคาทอลิกจึงสอนว่า ชีวิตมนุษย์เป็นพระพรอันประเสริฐของพระเป็นเจ้า มีศักดิ์ศรีและคุณค่าเหนือประโยชน์ใดๆ เป็นสิ่งที่ต้องช่วยกันปกป้องรักษา และทะนุบำรุงให้เจริญงอกงาม และแม้ว่าพระเป็นเจ้าทรงสร้างชีวิตมนุษย์โดยอาศัยความร่วมมือของพ่อแม่ ชีวิตมนุษย์ก็มีความศักดิ์สิทธิ์ และพระเป็นเจ้าเท่านั้นทรงอำนาจเหนือชีวิตมนุษย์ มนุษย์จึงไม่มีสิทธิ์จะทำลายชีวิตของตนเอง หรือชีวิตของคนอื่นผู้บริสุทธิ์ได้

พระศาสนจักรยังสอนว่า ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิมนุษย์มีวิญญาณที่อมตะ นั่นคือถือว่า ชีวิตมนุษย์เริ่มต้นตั้งแต่เวลาที่เชื้อชีวิตของพ่อแม่ผสมกันแล้ว ซึ่งวาระนั้นถือว่ามี การปฏิสนธิหรือตั้งครรภ์แล้ว เมื่อปี ค.ศ.1970 สหภาพการแพทย์สากลได้ยืนยันทำนองเดียวกันนี้ด้วย นอกจากนี้ วิทยาศาสตร์สาขาชีววิทยาก็รับรู้ ว่า ชีวิตมนุษย์คนหนึ่งเป็นชีวิตเดียวที่เริ่มเมื่อมีการปฏิสนธิและดำเนินต่อเนื่องกันไปจนตาย ชีวิตในครรภ์มารดาจึงเป็นมนุษย์แล้ว ก่อนที่จะมีสิทธิตามกฎหมายในฐานะเป็นบุคคล

เพราะความประเสริฐและศักดิ์ศรีของมนุษย์นี้เอง คำสั่งสอนสำคัญของพระเยซูเจ้าจึงเน้นหนักให้มนุษย์มีความรักต่อกันและกัน ทั้งชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่รักแท้ยอมเสียสละได้แม้ชีวิตเพื่อผู้อื่น (เทียบ มธ 22:29, ยน. 13:34, ยน. 15:13) คริสต์ศาสนาจึงสอนว่า เราต้องรักมนุษย์ทุกคน โดยไม่เลือกชาติหรือศาสนา ผิวพรรณหรืออายุ แม้ผู้ที่ยังไม่เกิดด้วย

ส่วนในด้านการปกป้องชีวิตนั้น พระเป็นเจ้าทรงมอบพระบัญญัติประการที่ 5 ไว้ว่า “อย่าฆ่าคน” (อพย. 20:13) เพราะการฆ่าคนเป็นการละเมิดสิทธิของพระเป็นเจ้าและความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิตมนุษย์โดยตรง

บัดนี้ เราควรศึกษา **“การทำแท้ง” คืออะไร**

การทำแท้ง มีความหมายทางการแพทย์ว่า “เป็นการขัดขวางต่อชีวิตที่กำลังก่อตัวในครรภ์ มิให้มีโอกาสเจริญออกมาสู่โลก”

การทำแท้ง มีความหมายทางกฎหมายธรรมชาติว่า “เป็นวิธีการทำลายชีวิตมนุษย์ในขณะที่อาศัยอยู่ในครรภ์มารดา”

การทำแท้ง มีความหมายทางกฎหมายว่า “เป็นการปล้นสิทธิที่จะมีชีวิตโดยที่เจ้าของชีวิตเป็นผู้บริสุทธิ์และไม่มีทางป้องกันตัว”

การทำแท้ง มีความหมายทางศีลธรรมว่า “เป็นการฆาตกรรมที่พ่อแม่ยินยอมให้เกิดขึ้น”

ความหมายของการทำแท้งทั้งสี่สถานบ่งชี้ชัดว่าเป็น “การฆ่า”

ฝ่ายศาสนาคาทอลิกเห็นว่า “การทำแท้ง เป็นอาชญากรรมที่น่าเกลียดน่าชังที่สุด” (ธรรมนูญพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ ข้อ 51)

การทำแท้ง ยังเป็นการกระทำที่จริงจังอย่างเลือดเย็นโดยมีการเตรียมการล่วงหน้า มีการสมรู้ร่วมคิด มีการนำเอาวิชาการมาใช้โดยไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

เป็นการกระทำที่น่าสยดสยอง เพราะผู้มีหน้าที่ปกป้องชีวิตกลับเป็นผู้ทำลายชีวิตนั้นเสียเอง

สมเด็จพระสันตะปาปา ปอล ที่ 6 ทรงกล่าวว่า “คำสั่งสอนของศาสนาคาทอลิกเรื่องการทำแท้ง **ข้อนี้ ไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลง และเป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้**” (พระดำรัสแก่นักกฎหมาย เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 1972) และเชื่อว่าหลักศีลธรรมตามคำสั่งสอนของศาสนาคาทอลิกในเรื่องนี้ ก็ตรงกับศาสนาอื่นๆ เช่น พุทธศาสนาและศาสนาอิสลาม เป็นต้น

สำหรับผู้ถือศาสนาคาทอลิก การทำแท้งโดยเต็มใจมีโทษทางศาสนาขั้นหนักอีกด้วย

คำชี้แจงต่อเหตุผลของฝ่ายสนับสนุนการทำแท้ง

1. มีการเรียกร้องให้ออกกฎหมายอนุญาตทำแท้งได้ เพราะถือว่า ชีวิตทารกในครรภ์มารดา เป็นต้น ในระยะแรกๆ ของการตั้งครรภ์ ไม่ใช่มนุษย์ จึงสรุปว่า การทำแท้งไม่ใช่การฆ่าคน แต่เป็นเหมือนการฆ่าสัตว์ ธรรมดาๆ ซึ่งคนทั่วโลกก็อนุโลมให้ทำได้ และถ้ามีเหตุผลด้วยแล้วก็ไม่มีอะไรน่าจะติเตียนเลยแม้แต่น้อย

ผู้ที่คิดเช่นนี้ ถือเอาสภาพของส่วนต่างๆ ของร่างกายและสมองที่ยังไม่ปรากฏ หรือยังไม่สมบูรณ์ เป็นเครื่องตัดสินว่าชีวิตทารกในครรภ์ไม่ใช่มนุษย์ แต่เราก็ได้ยืนยันมาแล้วว่า ชีวิตทารกในครรภ์เป็นมนุษย์ ตั้งแต่แรกปฏิสนธิ และถ้าคิดพิจารณาให้ดี ก็ต้องยอมรับว่า ความเป็นมนุษย์มิได้อยู่ที่การมีส่วนต่างๆ ของ ร่างกายและสมองครบถ้วน เช่น คนที่ถูกตัดอวัยวะบางส่วนหรือร่างกายก็ยังไม่สมบูรณ์ ผู้ที่เสียสติหรือหมดสติไปยังเป็นมนุษย์ จึงต้องถือว่า ความเป็นมนุษย์อยู่ที่การมีชีวิตมนุษย์ในตัว ไม่ว่าจะร่างกายหรือจิตใจจะอยู่ในสภาพเช่นไรก็ตาม ด้วยเหตุผลดังกล่าวเราจึงยืนยันว่า ชีวิตทารกในครรภ์เป็นมนุษย์อย่างแน่นอน

2. หลายคนยึดถือกฎหมายบ้านเมืองเป็นหลักและอ้างว่า ชีวิตทารกในครรภ์ไม่เป็นบุคคลตามกฎหมายจึงไม่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย นี่แสดงว่าทำแท้งได้

ถ้าหากพิจารณาคำประกาศขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของเด็ก ซึ่งประกาศเมื่อ ค.ศ. 1959 จะเป็นชัดว่าในข้อ 4 พูดถึงการคุ้มครองเด็กที่ยังไม่เกิดด้วย นอกจากนี้ การคุ้มครองและการให้สิทธิพิเศษบางประการแก่หญิงที่กำลังมีครรภ์ในกฎหมายของประเทศต่างๆ ก็คือการคุ้มครองชีวิตทารกในครรภ์นั่นเอง

หากกฎหมายบ้านเมืองจะไม่พูดถึงสิทธิของชีวิตทารกที่ยังอยู่ในครรภ์ ก็ยังมีกฎหมายและกฎศีลธรรมที่ยืนยันถึงสิทธินี้อยู่ จึงต้องยอมรับว่า ชีวิตทารกในครรภ์ต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง

3. สตรีบางคนให้เหตุผลว่า ชีวิตทารกในครรภ์เป็นส่วนหนึ่งของร่างกายแม่ จึงเป็นสิทธิของแม่ที่จะ กำหนดความเป็นความตายของสิ่งปฏิสนธิในครรภ์ได้เอง

ความจริงทางวิทยาศาสตร์บอกว่า ชีวิตทารกในครรภ์มารดาเป็นชีวิตใหม่อีกชีวิตหนึ่ง เป็นคนละคนกับแม่ ยังติดอยู่กับแม่เพื่อรับเอาอาหารและที่อยู่อาศัยทางแม่เท่านั้น เลือดของแม่ไม่ได้เข้าไปในตัวลูกเหมือนอย่างที่บางคนเข้าใจเลย เพราะฉะนั้น แม่จึงไม่มีสิทธิเหนือความเป็นความตายของลูกในครรภ์

4. มีการเรียกร้องว่า ในกรณีที่การตั้งครรภ์จะเป็นอันตรายแก่ชีวิตของแม่ ก็อนุญาตให้ทำแท้งได้ เพราะชีวิตของแม่สำคัญกว่า เป็นต้นเมื่อแม่จะต้องอยู่เพื่อดูแลลูกที่เกิดมาก่อนแล้วและยังเล็กอยู่

แพทย์ศาสตร์ยืนยันว่า ในกรณีที่ถ้าไม่ทำลายชีวิตทารกในครรภ์เสีย แม่จะต้องเสียชีวิตอย่างแน่นอน แทบจะไม่มีเลยในวงการแพทย์สมัยใหม่ ส่วนในกรณีที่การให้ยาหรือการผ่าตัดที่จำเป็นเพื่อรักษาชีวิตของตัวเอง มีผลทำให้เด็กในครรภ์ต้องเสียชีวิตโดยไม่เจตนา นั่นถือว่าไม่มีความผิด เพราะไม่มีความตั้งใจจะทำแท้ง และในภาคปฏิบัติ พระศาสนจักรคาทอลิกก็สอนดังนี้ และอนุญาตเสมอมาเพื่อรักษาชีวิตของแม่ไว้ก่อนแล้ว

5. การตั้งครรรภ์ที่เกิดจากการถูกข่มขืนหรือหลอกลวงเป็นอีกกรณีหนึ่งที่เรียวก้องกันให้อนุญาตทำแท้งได้ เพราะถือว่าเป็นการไม่ยุติธรรมที่ฝ่ายหญิงจะต้องทนอภัยสอดดูและต้องรับภาระชีวิตของเด็กที่จะเกิดมาฝ่ายเดียวทั้งๆ ที่ได้รับความเสียหายและไม่มีควมผิด

แม้ว่ากรณีเช่นนี้สร้างแผลหัวใจให้แก่หญิง พ่อแม่และทุกคน กระนั้นก็ดีขอให้พิจารณาดูว่า จะเป็นการถูกต้องหรือที่จะแก้ หรือหลีกเลี่ยงผลของความชั่วประการหนึ่งของคนอื่นด้วยการกระทำผิดอีกอย่างหนึ่งด้วยตนเอง ตรงกันข้าม น่าจะแก้ไขโดยให้ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตน ส่วนหญิงที่ประสบเคราะห์กรรมก็ควรจะทำสิ่งที่ถูกที่ควรให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่ผลักดันผลร้ายให้คนอื่นที่ไม่ได้รู้เห็นด้วย

6. มีพ่อแม่หลายคนคิดว่า เป็นการไม่ยุติธรรมที่การทำผิดทางเพศเพราะอารมณ์ชั่ววูบของเด็กหนุ่มคนหนึ่งทำให้เขาต้องรับผิดชอบชดใช้และรับภาระชีวิตของเด็กที่จะเกิดมา เป็นต้นเมื่อเขายังอยู่ในวัยเรียนเป็นการตัดอนาคตของเขาด้วย สำหรับฝ่ายเด็กสาวก็เช่นกัน ถ้าเขาทำผิดและเกิดตั้งครรรภ์ขึ้น ก็เป็นเพราะการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงไม่น่าจะต้องให้รับผิดชอบขนาดนี้ การอนุญาตให้ทำแท้งได้จึงเป็นทางออกที่ดีที่สุด

เราทราบว่าการต้องรับผิดชอบต่อผลของการกระทำของตนนั้น เป็นหลักการที่สำคัญและหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น คนที่ทิ้งกันบุหรืเพราะความเลินเล่อและทำให้เกิดไฟไหม้บ้านคนอื่นก็ต้องชดใช้หรือติดคุก เป็นการตัดอนาคตของผู้ทำละเมิดมิใช่หรือ? ในทำนองเดียวกันผู้ทำผิดทางเพศก็ต้องรับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้นด้วย

7. บางคนถือว่า เด็กในครรรภ์เป็นผู้บุกรุก ในเมื่อพ่อแม่ไม่ปรารถนาจะมีลูกและพยายามคุมกำเนิดอยู่แล้ว ฉะนั้น พ่อแม่มีสิทธิ์ทำแท้งเพื่อจำกัดเด็กออกไปเสีย

เราต้องพิจารณาข้อเท็จจริงว่าใครเป็นผู้บุกรุก ในกรณีของการถูกข่มขืนหรือหลอกลวง ผู้ชายเป็นผู้บุกรุก ในกรณีของความผิดพลาดในการคุมกำเนิดของหนุ่มสาวหรือพ่อแม่ ความผิดเป็นของผู้ใหญ่ไม่ใช่ของเด็กในครรรภ์ จะเรียกเด็กว่าเป็นผู้บุกรุกไม่ได้ ฉะนั้น พ่อแม่หรือใครอื่นก็ตามไม่มีสิทธิ์ทำแท้งได้

8. นักจิตวิทยาบางคนสนับสนุนให้อนุญาตทำแท้งได้ ในกรณีที่การมีครรรภ์เป็นอันตรายต่อสุขภาพจิตของแม่อย่างร้ายแรง ซึ่งมักจะแสดงออกด้วยความเสียใจและผิดหวังอย่างมากต่อการตั้งครรรภ์ และต้องการจะทำแท้งไม่ว่าจะต้องเสียเงินทองหรือเจ็บปวดหรือเสี่ยงต่อชีวิตเพียงใดก็ตาม

ความร้ายแรงของอันตรายต่อสุขภาพจิตของแม่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับที่ตั้งครรรภ์โดยตรง แต่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกหรือความคิดถึงสภาพปัจจุบัน และการคาดการณ์ล่วงหน้าอย่างผิดๆ หรือไม่ตรงความเป็นจริง ซึ่งมักจะเป็นจิตวิทยาของผู้กระทำผิดหรือไม่สมหวัง บ่อยครั้ง คนเราก่อนจะทำอะไรลงไป ก็มักจะมีความคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เสียได้ง่ายๆ แต่พอทำอะไรลงไปแล้วกลับคิดมาก และเห็นอะไรเป็นเรื่องใหญ่โต ยิ่งคิดก็ยิ่งกังวล จนอยากทำสิ่งที่ไม่สมเหตุสมผล จึงควรแนะนำให้ผู้ที่อยู่ในสภาพจิตเช่นนั้น เข้าใจและยอมรับสภาพความเป็นจริง จะได้กล้าเผชิญกลับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล

9. หลายคนมีความเห็นว่า ควรแนะนำให้ทำแท้งอย่างยิ่งในกรณีนี้ที่รู้แน่ชัดว่าเด็กในครรภ์เกิดมาจะมีพิการมากหรือติดโรคร้ายแรงไปตลอดชีวิต อันเป็นการทรมานแก่เด็กเอง และเป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมโดยเปล่าประโยชน์

แม้ว่ากรณีเช่นนี้น่าสลดใจอย่างยิ่ง แต่ความเห็นอันนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าชีวิตทารกในครรภ์ยังไม่เป็นมนุษย์ และมองคุณค่าของชีวิตมนุษย์ในด้านผลประโยชน์เท่านั้น หากเราจะยอมรับหลักการประการหลังนี้เพื่อทำแท้ง ในกรณีที่รู้ว่าเด็กในครรภ์ที่เกิดมาจะมีพิการ ในไม่ช้าเราจะต้องยอมจำนนต่อเหตุผลที่จะต้องกำจัดคนพิการและคนชราที่ต้องทรมานและเป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมโดยเปล่าประโยชน์ด้วย

นอกจากนี้ การกำจัดชีวิตของเด็กในครรภ์ที่จะเกิดมาพิการ เพราะเหตุผลของความสงสารก็ไม่ได้ด้วย เพราะเป็นการฆ่าคน ตรงข้าม การยอมรับ การให้ความรักและความเมตตา และความช่วยเหลือคนพิการ เป็นคุณธรรมที่น่าสรรเสริญ

10. มีผู้ต้องการให้อนุญาตทำแท้งได้ เพื่อเหตุผลทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ในกรณีที่ครอบครัวยากจนและมีลูกมากแล้ว หากมีการตั้งครรภ์และปล่อยให้เด็กเกิดมาอีก ก็จะไม่ได้รับความรักและการเลี้ยงดูที่เหมาะสม เด็กจะกลายเป็นปัญหาของสังคม ลูกคนอื่นๆ ก็พลอยได้รับความเสียหายไปด้วย นอกจากนี้สังคมและเศรษฐกิจส่วนรวมจะได้รับความกระทบกระเทือน การพัฒนาอาจล้มเหลว ในเมื่อมีประชากรมากเกินไป จนสังคมไม่สามารถจะให้บริการแก่ประชาชนได้ทั่วถึง ฉะนั้น เพื่อประโยชน์ของเด็กเองและของสังคมส่วนรวมจึงควรให้ทำแท้งได้

เรายอมรับว่าปัญหาเศรษฐกิจและสังคมรวมกับปัญหาประชากรและการพัฒนาเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องช่วยกันแก้ไขด้วยวิธีการหลายด้าน กระนั้นก็ดี การแก้ปัญหานี้ไม่ได้อยู่ที่การอนุญาตให้ทำแท้งได้ แต่อยู่ที่การส่งเสริมชีวิตครอบครัว การวางแผนครอบครัวในแนวที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมอาชีพและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านการเฉลี่ยรายได้ของประชากร เหล่านี้เป็นต้น

11. ข้ออ้างอีกประการหนึ่งคือ การทำแท้งนั้นทำกันอยู่แล้ว แต่เป็นการทำแบบหลบซ่อน และผู้รับจ้างทำเป็นหมอเถื่อนซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิตแม่ จึงควรแก้ไขกฎหมายให้แพทย์ที่มีใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะเป็นผู้ทำจะได้ช่วยชีวิตแม่ไว้ได้

ผลที่ออกมาจากกฎหมายที่อนุญาตให้ทำแท้งเสรีได้ในหลายประเทศ ปรากฏว่าไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาระหว่างหมอมือเถื่อนเลย เช่น สถิติของประเทศอังกฤษระหว่างปี ค.ศ. 168 - 1973 ซึ่งให้เห็นว่านอกจากจำนวนคนทำแท้งทั่วไปได้เพิ่มขึ้นถึง 700 กว่าเปอร์เซ็นต์แล้ว การทำแท้งกับหมอมือเถื่อนก็ยังมีอยู่และเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากฝ่ายหญิงมักต้องการปกปิดเพราะความอายและกลัวเสียชื่อเสียง นอกจากนี้ยังปรากฏว่า เด็กที่เกิดนอกสมรสก็เพิ่มขึ้น และความเสื่อมเสียศีลธรรมทางเพศก็ถูกถือว่าเป็นผลของการแก้กฎหมายในเรื่องอนุญาตทำแท้งโดยเสรีด้วย

12. มีผู้เสนอให้ปรับปรุงกฎหมายการทำแท้งให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอนุโลมให้ทำแท้งได้กว้างขวางมากขึ้น

เราเห็นด้วยกับการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ในปัจจุบันมีความพยายามแสวงหาวิถีรักษาชีวิตให้ยืนยาว มีการประท้วงการประหารชีวิตนักโทษฉกรรจ์ ประท้วงการฆ่าสัตว์เพื่อใช้ทดลองทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ สิ่งเหล่านี้แสดงว่ามนุษย์สมัยนี้เห็นคุณค่าของชีวิตมากขึ้น เพราะฉะนั้น หากเราจะปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสม ก็ควรปรับปรุงให้เป็นไปในลักษณะส่งเสริมชีวิต มากกว่าในลักษณะทำลายชีวิต

13. หลายคนไม่พอใจกับการก้าวก้าวของศาสนาในเรื่องการทำแท้ง เพราะเห็นว่าการแก้ปัญหาสังคมจะยึดเอาเฉพาะหลักศาสนาและประเพณีไม่ได้ ยิ่งเป็นคำสอนของศาสนาที่เคร่งครัดด้วยแล้ว ก็ยิ่งไม่ควรนำมาบังคับให้ผู้ถือศาสนาอื่นต้องปฏิบัติตามไปด้วย

ศาสนาคาทอลิกยึดมั่นในหลักของปรัชญาสังคมที่ว่ากฎหมายบ้านเมืองจะต้องไม่ขัดกับกฎศีลธรรมและประเพณีอันดีงาม และแม้ว่าการแก้ปัญหาสังคมจะต้องมาจากการพิจารณาความจำเป็นทางด้านต่างๆ ทุกๆ ด้านก็จริง แต่จะละเลยไม่คำนึงถึงด้านศีลธรรมด้วยไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ เมื่อปรากฏว่ามีกฎหมายที่ขัดกับศีลธรรม หรือมีแนวโน้มที่จะให้มีกฎหมายที่ขัดกับกฎศีลธรรม พระศาสนจักรก็มีหน้าที่ต้องชี้แจงให้ทราบทั่วกันถึงอัตถิภาวะความจริงแท้ของพระศาสนจักรคาทอลิก

14. มีผู้เห็นว่าควรมีกฎหมายอนุญาตทำแท้งโดยเสรีได้ เพราะกฎหมายนี้เป็นเพียงอนุญาตให้ทำได้เท่านั้น ไม่บังคับให้ใครต้องทำ ใครไม่เห็นด้วยก็ไม่ต้องทำ

หากพิจารณาเฉพาะทางฝ่ายผู้ต้องการทำแท้งด้านเดียวก็รู้สึกว่าคุณทุกคนเป็นอิสระ แต่จะต้องยอมรับว่า กฎหมายที่อนุญาตให้ทำแท้งได้จะมีผลทางจิตวิทยา คือทำให้คนรู้สึกว่าคุณทำแล้วไม่ผิดก็ทำได้ง่ายขึ้น และอาจโฆษณาชวนเชื่อให้มาทำกันได้ด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการยากที่จะรับรองอิสระเสรีของทุกฝ่าย เช่น เมื่อหญิงคนหนึ่งต้องทำแท้งสามีอาจจะต้องจำยอม พ่อแม่ของผู้เยาว์อาจจะต้องจำใจอนุญาต โรงพยาบาลทุกแห่งอาจถูกบังคับให้ทำแท้งแก่ผู้มาขอให้ทำ แพทย์และพยาบาลที่ไม่ยอมทำแท้งให้อาจจะถูกถือว่ามีความผิด หรือถูกกีดกันออกไป ดังนั้นเป็นต้น

แนวทางปฏิบัติ

1. ขอให้ทุกคนมีความรักและความปรารถนาดีต่อกัน มีความคิดในแง่ที่ดีต่อกัน มีถ้อยคำอันเป็นมิตรต่อกัน และเป็นกำลังใจแก่กันและกันในการทำสิ่งที่ถูกที่ควร ช่วยเหลือกันตามความสามารถ

ขอให้ทุกคนมีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น หลีกเลี่ยงไม่ก่อความยากลำบากหรือความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใด และหากเป็นเหตุให้ใครต้องรับความเสียหาย ขอให้มีความซื่อตรงชัดใช้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายนั้น

ขอให้ทำดังนี้แต่ผู้ที่มีกรรมโดยที่เขาไม่ปรารถนา ไม่ว่าจะมีความผิดของใครก็ตาม

2. ขอให้พระสงฆ์ นักบวช พ่อแม่ ผู้ปกครอง และสถาบันการอบรมต่างๆ ร่วมมือกันอย่างจริงจังในการอบรม เป็นต้นว่า

ก. การรู้จักคุณค่าและความศักดิ์สิทธิ์ของ “ศีลสมรส” และชีวิตครอบครัว

ข. การรู้จักและเคารพศักดิ์ศรีของชีวิตมนุษย์ และหน้าที่ในการช่วยกันทะนุถนอมรักษาชีวิต

ค. การรู้จักเสียสละและกล้าหาญในการเผชิญชีวิตครอบครัว ที่ต้องมีทุกข์ควบคู่ไปกับความสุข เป็นต้น ในบทบาทและความรักของพ่อแม่ที่ต้องมีต่อลูก แก้ไขความโน้มเอียงของจิตใจที่มุ่งหาแต่ความสุขความพอใจ จนกระทั่งกลัวและพยายามหลีกเลี่ยงความลำบากทุกอย่างโดยอาศัยทุกวิถีไม่ว่าจะผิดศีลธรรมหรือไม่ก็ตาม

ง. การรู้จักคุณค่าและความสูงส่งของการปฏิบัติทางเพศ ซึ่งจะต้องกระทำให้ถูกหลักศีลธรรมและมีความรับผิดชอบ

3. ขอให้องค์การของรัฐ เช่น กรมประชาสงเคราะห์ องค์การทางศาสนา เช่น ศูนย์อบรมชีวิตครอบครัว สมาคมวินเซนเดอปอล และองค์การเอกชนต่างๆ เช่น สภาสังคมสงเคราะห์ฯ ร่วมมือกันในการตั้งศูนย์ ซึ่งพร้อมที่จะให้คำแนะนำคำปรึกษาที่ถูกต้องแก่หญิงมีครรภ์ที่มีปัญหา รวมทั้งศูนย์ที่ให้การสงเคราะห์ในด้านที่อยู่อาศัยแก่แม่ที่ต้องการพักพิงชั่วคราว หรือในด้านการเลี้ยงเด็กและหาผู้อุปการะเด็กที่เกิดจากผู้มีปัญหา ดังนี้ เป็นต้น

4. ขอให้หญิงที่มีกรรมโดยที่ตนไม่ปรารถนาจงรับสภาพความเป็นจริง เลือกกระทำในสิ่งที่ถูกที่ควร เห็นเกียรติในการทำดีและรักษาคุณธรรม อย่าได้หนีความอายหรือความลำบากโดยกระทำสิ่งที่ผิดศีลธรรม ขอให้คิดว่ายังมีผู้หวังดีและคอยช่วยเหลือท่านอยู่ด้วย

5. ขอให้แพทย์และพยาบาลตั้งมั่นอยู่ในอาชีพปฏิญาณและบทบาทของตนต่อสังคม คือการป้องกันและรักษาชีวิต อย่าให้อาชีพท่านแปรเปลี่ยนด้วยการยอมรับเป็นผู้ทำลายชีวิตเลย ตรงกันข้ามขอให้ท่านใช้ความพยายามและเหตุผลทุกอย่างโน้มน้าวหญิงมีครรภ์ที่มีปัญหา ให้เกิดความยั้งคิดและกระทำในสิ่งที่ถูกที่ควรต่อไป

6. ขอให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารบ้านเมืองกำหนดวิธีป้องกันและควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ในอันที่จะขจัดความเสื่อมโทรมศีลธรรมทางเพศ ซึ่งเป็นต้นเหตุสำคัญประการหนึ่งของการทำแท้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เอกสารสิ่งพิมพ์และแหล่งบำเรอหย่อนใจที่ผิดศีลธรรมนานาชนิด

7. สุดท้าย ขอให้สื่อมวลชนที่ดีและผู้มีน้ำใจดีทั้งหลายอย่าได้วางเฉยหรือคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ แต่จงร่วมมือกันส่งเสริมสิ่งที่ดีงาม ป้องกันมิให้เกิดสิ่งที่ผิด เหตุว่า ความชั่วช้าจะชนะ ก็เพราะคนดีซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ไม่ยอมร่วมมือกันนั่นเอง

คำสั่งท้าย

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยหวังว่าคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก คำชี้แจงและแนวทางปฏิบัติต่างๆ ที่กล่าวไว้ในแถลงการณ์ฉบับนี้ คงจะช่วยให้ชาวคาทอลิกและผู้มีน้ำใจดีทุกๆ ท่าน ได้รู้และเข้าใจปัญหาเรื่องการทำแท้งโดยชัดแจ้งขึ้น ท่านที่ต้องการจะปฏิบัติตนให้อยู่ในทำนองคลองธรรมคงได้รับหลักธรรมประจำใจที่แน่นอน และมีคู่มือสำหรับชี้แจงให้ผู้อื่นเห็นดีเห็นชอบกับท่านด้วย

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ขออวยพรให้ชาวคาทอลิกและผู้มีน้ำใจดีทุกท่าน จงประสบความสุขความเจริญในชีวิตที่มีศักดิ์ศรีและร่วมมือกันกระทำความดี เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของสังคมและประเทศไทยยิ่งขึ้นไป

กรุงเทพมหานคร วันที่ 3 สิงหาคม ค.ศ.1979 / พ.ศ.2522